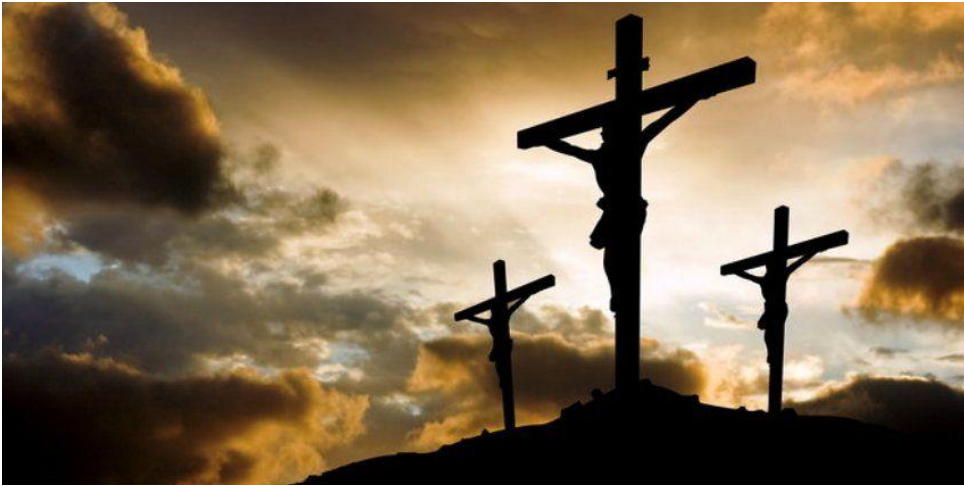




NAGYPÉNTÉK IGEHIRDETÉS — VÁZLAT

Lekció: Márk evangéliuma 15,20-32

„20 Miután kigúnyolták, levették róla a bíbor ruhát, és felöltöztették a saját ruhájába. Majd kivítették, hogy megfeszítsék őt. 21 Kényszerítettek egy arra menő embert, a cirénei Simont, Alexandrosz és Rúfusz apját, aki a mezőről jött, hogy vigye Jézus keresztjét. 22 Elvitték őt a Golgota nevű helyre, ami ezt jelenti: Koponya-hely, 23 és mirhás bort adtak neki, de ő nem fogadta el. 24 Keresztre feszítették, és megosztottak a ruháin, sorsot vetve, hogy ki mit kapjon. 25 Kilenc óra volt, amikor megfeszítették. 26 Felirat is volt a kereszten az ellene szóló vádról, amely így szólt: A ZSIDÓK KIRÁLYA. 27 Vele együtt feszítették keresztre két rablót, egyet jobb, egyet pedig bal keze felől. 28 És így teljesedett be az Írás, amely ezt mondja: „És a bűnösök közé sorolták.” 29 Akik elmentek mellette, fejüket csóválva káromolták, és ezt mondták: Te, aki lerombolod a templomot, és felépítéd három nap alatt, 30 mentsd meg magadat, szállj le a keresztről! 31 Hasonlóan a főpapok is gúnyolódva mondták maguk között az írástudókkal együtt: Másokat megmentett, magát nem tudja megmenteni. 32 A Krisztus, Izrael királya szálljon le most a keresztről, hogy lássuk, és higgyünk! Azok is gyalázták, akik vele együtt voltak megfeszítve.”

Textus: Márk evangéliuma 15,24

„Keresztre feszítették, és megosztottak a ruháin, sorsot vetve, hogy ki mit kapjon.”

Kedves Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Rohanó világunkban, amikor újabb-és újabb kihívásokkal és megoldandó feladatokkal kell szembesülnünk, - a társadalmi státusunktól függetlenül - mindig szükség van megállásra. Megállásra a túlhajszoaltságban, megállásra a bennünket nyomasztó terhek súlya alatt, megállásra a gyász időszaka alatt. Miért fontos ez? - azért, mert lelkileg szükséges "feltöltődnünk", hogy megtaláljuk a lelki békénket, hogy lelki sebeink begyógyuljanak, hogy a nehézségeket életünkben tudjuk kezelni, hogy a minket ért veszteségeket fel tudjuk dolgozni, de ez önmagunktól, önmagunk erejéből nem, csakis Jézus Krisztus által lehetséges.

• Mit jelent számunkra Nagypéntek?

Sok embernek a Nagypéntek az elmúlt évek döntése értelmében „csupán egy munkaszüneti” napot jelent. Ilyenkor vannak olyan riporterek, akik egy kamerával kimennek az utcára, és megkérdezik a járókelőket, hogy „Milyen alkalom a Nagypéntek?” Szomorúan láthatjuk a híradásokból, hogy nagyon kevesen tudják, hogy mi a jelentése. Sokaknak a Nagypéntek az otthoni munkát jelenti, már megkezdődik a sütés-főzés, várják a családot, a gyermekeket, az unokákat.

Most, hogy látjuk, hogy a világ embere hogyan értelmezheti a Nagypéntek napját, gondolkozzunk el azon, hogy számunkra, mint akik Jézus Krisztust elfogadták életük személyes Megváltójául, milyen jelentéstartalmat hordoz?

Számunkra Nagypéntek, Krisztus Urunk keresztre feszítését jelenti, aki a mi bűneinkért szenvedett és halt meg a kereszten. Itt több kérdés is felmerülhet bennünk, többek között a következő: Úgy éljük-e életünk minden napját, olyan döntéseket hozunk, úgy bánunk a reánk bízottakkal, mint akik a hétköznapiakban is értik, illetve átérzik annak a jelentőségét, amit a KERESZT jelent a világ-és azon belül számunkra, teremtett embergyermek számára? A kérdés megválaszolása másra nem hárítható át, erre csakis nekünk lehet és szükséges választ adnunk.

• A keresztre feszítés jelentősége

„A HK 39. kérdés-feleletének gondolatmenete szintén rokon Kálvin Genfi Kátéjának idevonatkozó részletével. Jézus Krisztust megfeszítették.

Elviselhetetlen szenvedéssel járt a kereszthalál. Megszégyenítő és gyalázatos volt a keresztre feszítés. Rabszolgák, gonosztevők és politikai foglyok végezték így. A keresztfát, csak mi mondjuk keresztfának, a zsidó szemlélet szerint akasztófa volt. A szöggel tulajdonképpen „felakasztották” –mi így mondjuk: felfeszítették– az elítéltet. Az 5Móz 21,23 kimondja: „Átkozott, aki fán függ.” Van ennek a megállapításnak egy érdekes vallástörténeti háttere. Aki fán függ, az az ég és a föld között van. Kitaszítva az emberi közösségből, mert az emberé a föld. De a felakasztott-felfeszített ember nincs a mennyei közösségben sem. Az ég és a föld között van, teljesen kivetve mindenkől. Ez a legátkozottabb állapot: nem tartozni sehova, kivetve lenni mindkét biztonságos helyről. A megfeszítés jelentősége az is, hogy Isten átkát mint egy villámhárító vezeti le, hogy bennünket ne érjen. „*Ő magára vette azt az átkot, amelynek súlya rajtam volt.*”- mondja a Káté. Krisztus lett átokká, hogy minket megváltson.”¹

„A keresztt nemcsak emberi megítélés szerint átkozott, de az isteni törvény rendelkezése szerint is. Amikor tehát Krisztust keresztre feszítették, átok alá került. Ennek pedig azért kellett így történnie, hogy a gonoszságunk miatt rajtunk lévő, vagy inkább ránk nehezedő összes átoktól megszabaduljunk azzal, hogy ezek reá hárulnak.”²

• Mire figyelünk?

Világunkat és azon belül az emberek életét egyre jobban meghatározza a külsőség, és ebből fakadóan a felszíniesség, a láthatóra való fokozott odafigyelés, amellyel párhuzamosan az emberi szemnek láthatatlan dolgok tekintetében a teljes mellőzés zajlik, mert a világ „parancsa” az ego, az én-központúságból eredően az egyéni sikertörténetek megvalósítása. A lényeg és egyben a cél, hogy az „önmegvalósítás” érdekében a „minden áron” elve szerint szükséges eljárni, azonban az egyén-központúság, amelynek alapja az önzés, - az áldozatkészség hiánya - és kísérőjele a kapzsiság, több buktatót rejt magában.

¹ Fekete Károly: A Heidelbergi Káté Magyarázata, Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013. A megfeszítés átoksúlya, 169-170. o.

39. kérdés: **Nagyobb dolog-e az, hogy Megfeszítették, mintha más halálammal halt volna meg?** Nagyobb, mert ez tesz bizonyossá afelől, hogy ő magára vette azt az átkot, amelynek súlya rajtam volt. A kereszthalált ugyanis Isten megátkozta. Gal. 3,13. 5Móz. 21,33.

² Kálvin János: Institutio Christianae Religionis, A keresztyén vallás rendszere 1559 I., Kálvin János Kiadó, Budapest, 2014. 385.o.

Mennyire félrevezető lehet a látszat, amely egyfelől abban nyilvánul meg, hogy valakinek nagyon egyszerű - mondhatni szegényes - a megjelenése, nem olyan kifinomult a stílusa, azonban egy könyörületes, irgalmas belső lelki értékekre figyelő keresztyén ember; másfelől pedig van, aki nagyon jól öltözött és megnyerő külsejű és stílusú ember, azonban felszínes és számító személy. Ennél a pontnál könnyen eszünkbe juthat a jól ismert népi bölcsesség, nevezetesen: „Nem a ruha teszi az embert” – e mondás mögött álló gondolatkör arra világíthat rá, hogy világunkban semmi sem az, aminek látszik. Manapság azt látjuk, hogy az emberek hétről-hétre, de akár még napról-napra is új-és új ruhát vesznek, mert mindenki szeret divatosan öltözködni, mert számára éppen ez az önkifejezés, önkiteljesedés egyik formája.

Az ókorban nem voltak nagy bevásárlóközpontok, és csak a rendkívül gazdag emberek engedhették meg maguknak, hogy több rend ruhájuk legyen. Az emberek akkor különösen is igyekeztek megóvni és megkímélni a ruhájukat, és mindenáron vigyáztak a ruhadarabjaikra. Nagyon érdekes az, ahogyan mi is a ruháinkkal kapcsolatban gondolkodunk. Valaki meghatározott színű ruhákat szeret hordani, mert például ezzel fejezi ki a gyászát és fájdalmát. Mások meg azt viselik, amit éppen meg tudtak venni, mert nincs másra pénzük. Egy dologban viszont mindenki megegyezik: a ruhánk nélkül sebezhetőnek, védtelennek érezzük magunkat, mert nincs semmi, ami megóvna bennünket a külvilágtól.

Egy asszonytestvérünk mesélte el, hogy mennyire rosszul érezte magát, amikor a kórházban a műtét előtt a saját ruháját levették róla, és kérték, hogy vegye fel a kórházi kisköpenyt, majd amikor betolták a műtőbe, akkor kérték, hogy tegye szabaddá magát. A mezítelenségnek van egy különlegesen szomorú lenyomata, ami nyomot hagy az ember lelkén és belső világán, mert összekapcsolódik a kiszolgáltatottsággal, a sebezhetőséggel és magányossággal. Senkinek sem kívánjuk azt, hogy ezt a mélységet megtapasztalja. De talán így érthetjük, sőt (!) érezhetjük át, hogy mennyire szívszorító egyedül lenni, kiszolgáltatottnak lenni, sebezhetőnek és magányosnak lenni a ruhák nélkül. Ha velünk nem is történt még ilyen, de láthattuk már szeretteinket hasonló helyzetben, akiket vigasztalni próbáltunk, de mi már nem tarthattunk velük, nem lehettünk mellettük.

• Kiszolgáltatottság és magány

Amikor Jézust megfosztják ruhadarabjaitól, és sorsvetéssel szétosztják („Vitatott, hogy a korabeli római jognak megfelel-e, az a szokás, hogy elosztják a kivégzett ember ruháit,- természetesen csak egy felső és alsó ruháról, övről, saruról és legfeljebb hajleszorítóról lehet szó.”³), akkor a keresztre feszítéséről szóló történet egyik legmélyebb pontján vagyunk. Ez az a mélység, ahol egészen egyedül maradt Jézus Krisztus, Isten egyszülött Fia, az értünk küldött Megváltó. A tanítványai közül senki sincs mellette, esetleg tisztos távolból követik az eseményeket, egyedül van a teljes magárahagyatottságban. Ezekben a percekben senki sem vállalja őt, és senki sincs, aki a magányosságnak ezt a mélységét igazán megérthetné.

A mindenkor bűnös ember micsoda sötétsége nyilvánul meg abban, hogy kisorsolják, hogy kié lesz Jézus ruhája; az ember bűnösségének ennél szomorúbb jelét keresve sem találhatjuk. A megfeszítetés során a római katonák elkezdi a halálra ítélt utolsó portékáit egymás között széosztani: hogy egy kis „pluszhoz” jussanak. Nem kell messzire menni, mert ma is látja az ember, hogy egyesek hogyan osztozkodnak mások örökségén, különböző vagyontárgyain...

Ha végiggondoljuk a Nagyhét történeteit, akkor azt látjuk, hogy Jézus mindent elveszít. Virágvasárnap, amikor Jézus az ünneplő tömegben számárháton bevonul Jeruzsálembe, még tanítványai és az ünnepre érkező sokaság kíséretében van. Aztán a Nagyhét eseményei között ellene fordul az egyik tanítványa, Iskáriótes Júdás, aki elárulja őt. A többi tanítvány elmenekül a rómaiak elől, hiszen mindenki tudja, hogy mi lesz a sorsa annak, akit a Zsidók Királyaként emlegetnek, és könnyen megtörténhet, hogy ebben a sorsban osztoznak a közvetlen követői is. Végül pedig Péter, aki röviddel ezelőtt még magabiztosan bizonygatta, hogy ha mindenki is, de ő, ő sohasem tagadná meg Jézust: nem egyszer, hanem háromszor is megtagadta őt. Nem maradt Jézus mellett senki sem. Mint bűnöst, elítélték az ártatlant; már senki sincs mellette, és most az ítélet végrehajtása során még a ruháit is elveszik.

³ Joachim Gnilka: Márk, Agapé Kiadó, Szeged, 2000. 877. o.

• Hajnal előtt van a legsötétebb

Jézus Krisztus egyedül maradt, senki nem áll mellette, a ruháitól megfosztották. Itt szükséges látnunk, hogy érettünk, helyettünk és miattunk szenvedett és halt meg a kereszten Krisztus Urunk. Magára vette az ember minden bűnét, aki maga képtelen lenne helytállni a bűneiért. Isten Fia áll ott a székenben, ahol neked és nekem kellene állni a bűneinkért... Ez kegyelem (meg nem érdemelt és ki nem érdemelhető szeretet és jóindulat). Az ártatlan szenved a bűnös helyett.

Hajnal előtt van a legsötétebb, mert ezeken a történeteken, ebben a félelmetes sötétségen, a legsötétebb órán keresztül, azaz Jézus Krisztus áldozatán keresztül vezet el bennünket Isten, Húsvét hajnalán a feltámadott és megdicsőült Jézus Krisztushoz.

Adja Isten, hogy ennek tudatában tudjuk élni életünket a hétköznapiakban, a családjunkban, környezetünkben, és különböző felelősségi területeinken!

Emlékezetünkbe juthat Füle Lajos: *Siessetek, hamar lejár* c. verse:

„Siessetek, hamar lejár!
Kegyelme már régóta vár.
Ma még lehet, ma még szabad,
borulj le a kereszt alatt!

Elszáll a perc, az életed.
Ma még, ha jössz, elérheted.
Ne késs tovább, ne várj tovább,
ma kérd ATYÁD bocsánatát!”⁴

Ámen.

Felhasznált, és további olvasásra ajánlott irodalom a Textus és a Lekció tanulmányozásához:

- Cseri Kálmán: Ünneplünk együtt! Titus Hitéleti Alapítvány, Demecser, 2013. Osztozkodni vagy öltözködni, 95-103.
- Dóka Zoltán: Márk evangéliuma, Ordass Lajos Baráti Kör, Budapest, 1996.
- Fekete Károly: A Heidelbergi Káté Magyarázata, Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013. 169-172.
- Gnilka, Joachim: Márk, Agapé Kiadó, Szeged, 2000.
- Kálvin János: Institutio Christianae Religionis, A keresztyén vallás rendszere 1559 I., Kálvin János Kiadó, Budapest, 2014.
- Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd, Naponkénti segítség az Újszövetség olvasásához III. kötet, Kálvin János Kiadó, Budapest, 1995. 206.
- Varga Zsigmond et al.: Jubileumi Kommentár - Az Újszövetség könyveinek magyarázata, Kálvin János Kiadó, 1995.

(Szabó Richárd, Tiszaroff, 2019. március havában)

⁴ <http://www.tirek.hu/tartalom/mutat/napiige/2943/>